

Skane
Frusta
Lörby

3629

Gymlas M. Richter
Bar. u. delning
Stänge, Lörby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

En man som inte sett tåget.

(Då jag var 20 - 30 år hörde jag visan.....)

Den gång ja va i staen

der fick ja se ett ungerlitt ting

men se, ja kunne inte ta 'att

för dä rullade runt omkring

Så lå dä nere på joren

to skenor av dä tjockaste järn

de pegade emot noren

o emot 'Skingatorn' (Där brukade de beta, dä de foro till stan)

Så druntade dä te som en dröftahong (hemlös hund)

så peb dä te som sjutton

å dä bar å mot Long.

Fragment av Ramlösavisan,

1.   Då' va' en söndasmidda, när som vi ha fåttamad
//för tjong hopp// för tjong ajejajejej
vi resa te Ramlösa en djädrans långer ra
för tjong hopp o.s.v.
2.   Där har daj böjt e' killa, rätt konsti' ma ni tro
för tjong hopp osv.
där folken står å labar, likt krägen kring en ho
för tjong hopp osv.
3.   I ena landsvägs groven ja' hitta' en halv cegar
för tjong hopp.....
ja' tände på å' röga som en schangtiler karl
för tjong hopp.....
4.   Å' ut i gröna ängen en karusell där står
För tjong hopp.....

Nöjeslag.

Böndernas barn : hemmadöttrarna och hemma-
sönerna höllö sig för sig själva vid gillen. Drängar
och pigor fingo ha sina gille för sig själva, och jag
höll mig till dem, för där trivdes jag bäst.

Då var det gott om folk i byn, för på varje
ställe hade de ett par pigor och tre drängar, och på
somma ställen ännu flera.

Nöjeslag.

I. Bändernas
barn.II. Drängar h
pigor.

3629

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

Offerkälla.

Min mormor var jag som liten med, då hon gick upp till en källa vid kyrkogården (i en dal upptill kapellet) och offrade en hörlock. Där var de, som slängde pengar i 'killan' också (tre- och sexstyvrar). (något mera därom visste Malmgren intet, då det varit så länge sedan.)

I Gärds hd sprant de ofta te' killor, men där har jag aldrig varit.

Offerkälla

Lägga sitt lass på andras.

Sven Johanssons far sades kunna lägga sitt
lass på andras, som kom efter, då de voro ute och kör-
de, men om det är sannt, vet jag inte.

Skala ekebark.

Då jag tog emot i Köinge 1882, skalade vi bark. Jag skulle odla en bit, och där var gott o m eke. Jag hade elva stycken till hjälp både karlar och fruntimmer.

Träden skulle 'hamlas': grenarna avhuggas uppifrån och neråt. Det var i början på juni, då eket 'va lytt' (då saven skilde barken från stammen). Sen skulle man skala stammen nerför. Den rothöggs sedan på vintern.

Eken har en enda hjärterot inunder ännen på trädet. och den var så svår komma åt.

Vid barkningen hade de ett krokigt eller rakt järn, som de skulle 'fnasa' med och en spade av trä, ungefär så bred som två - tre fingrar och tillspetsad i ännen. Jag hade en gammal lie, som jag bockade

Skriv endast på denna sida!

Skala bark.

'Hamlas'

redskap

Skåne
Frosta
Hörby
maja 1930

3629 *W. Richter*
*1804 Omalångens
Gårds Hög*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

och satte på en pinne. Den fnasade jag med.

Ekebarken sålde vi dedan i Hörby. Man kunde få 1½ Rdr. för en faslia stor korg 5½ tunna bark). Köparna 'reade och jämnade' korgen, så att de skulle få så mycket som möjligt.

Försäljning
av barken.

Vi hade hackat barken med en yxa 10 - 12 tum långa. På senare tiden hackade de den bara ett par tumlänga och sålde efter vikt.

Björke- och viebark använde vitgarna, men det var svårt att skala, så att man fick hela nävrar. Det har jag inte varit med om.

Björk- och vi
debark.

Lindbark.

'Lingebarken' hade de till tåg - de spannt te tåg.-'bostarep'. Då' va' också ett kludder, för de grå skalen skulle å'. Jag tycker mig minnas, att det var mest nya skott de togo av.

Bönderna spant själva ihop repen. Ja' hade en morbror i Gårds hd, så jag såg, hur det gick till. Var det rätt klyvt, så kunde de riva stora remsor a v. Ibland var det två, ibland tre strängar i varje.

De hade alltid visst mått på repen: två famnars rep och trefamnars-.(högst fem famnars). De gjorde som repslagarna. De hade ett hjul med en vev på. En stod och hurrade på veven, och den andre passade till barken.

En gammal kvinna hos morbror, som väl var en 80 år, kunde inte bärga sig utan skulle spinna rep. Jag köpte sådana te 'lassmerep'. Te 'för-rep' opp om lassmeden varade de inte så länge. Många använde dem till att tjudra kreaturen, men repen

Lindbark.

Repslagning

3629

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

tälde inte bli våta. Så hade de dem, då de skulle hämta 'krattet' (dvs. riset av träna).

Priset var för de klenare repen 20 - 25 öre för ett tvåfamners och 30 öre för ett trefamners. Senare ökades priserna.

3629

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

Linnet.

Linnet

De skulle ha långa fruntimmer te 'låga' hören,
så skulle hören bli lång.

Resekrans.

Resekrans

Då ställningen till ett hus var färdigt och takstolarna rests spikades en krans upp på ett långt läkte på en takstol. Fruntimren skulle binda kransen och gjorde den av vad slags blommor och grönt som fanns.

När spiken fästs på hälvten, och byggmästaren slog första rappet, så hurrades tre gånger och så tre gånger för varje rapp, tills spiken var helt indriven.

Jag såg det hos 'Anners Anners i Lyby', då jag var 13 - 14 år.

Klok gubbe. (Sven Nilsson i K.)

Sven Nilsson i K. botade tannavärk på det viset att tandköttet ristades upp med en spik, som sedan slogs fast i ett träd, men dit fick man inte komma sedan.

Far och jag skulle hugga kölne. Far skulle hugga ner en krokig björk med en handyxa, men den tog i en sten, så att skftet gick tvärs av på yxan, och hon högg av pulsådern. Han opp med byxan och band om sitt hosseband. Han ropade till mig: "Du får allt gå opp till 'Nils Ågas Sven', o ja sprant, så fort ja kunde.

"Va heder han," frågade Sven (hans kristendomsnamn).

"Jo, han heder Anders." - "Nu kan du gå hem....ü"

o när ja kom hem var det stannat. Så kom Sven Nilsson bagefter, och så dräck gubbarna gökar.

Sen hade jag en ko, som halade blod, men han stämde blodet genast, men för hastigt, så hon fick förstsfoppning, så han fick ligga där hela natten o raga ut. Så lärde han mig det o ja skrev upp det men fick inte använda mig av det, innan han dog. "Fader vår" skulle läsas

Klok gubbe.

Tandvärk.

Stanna blod

Stämma blod.

3629

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

Som vattnet stod i Jordans flod ..... men mer kommer jag inte ihåg. då det är så länge sedan.

Så flyttade jag till Råby, och den som köpte stället efter mig han hade flera gånger använt sig av det och botat flera kreatur.

Handwritten notes:
Kron
Från
Hörsby 1930

3629

Handwritten notes:
av M. Richter
Bör Sjöberg
Hörsby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

"Slinken" (klok gubbe i Äspinge).

En gammal gubbe i Äspinge - "Slinken" - skulle bota kreaturen. och han var jämt anlita'd. Då skulle det vara så mycken 'döllighet' i husen. De sprant dit för tannavärk o. döllia kor o. sådant. Han kom dit och tit-tade, om där var hågot nergrävt, men ingen fick vara med honom. Så grävde han ner en liten påse i bäset, men vad det var däri, fick man ej reda på.

Mor kunde ej få smör. Far skulle så gå med kruset till Äspinge, men mor blev ond och undrade, varä för han inte hade slängt mjölken i plurret. De hade bara två kor, så de fick gömma grädden 14 dar, så det var ju inte underligt, att de inte fingo smör. Varken fars eller mors föräldrar hade haft kräk, så de säkte den kloke gubben.

"Slinken"

(Klok gubbe)

Ej få smör

Tävlan om att bli först med slåttern.

Slåtter

15

Här i Köinge slogs alla vångarna. Så kivade de om att kunna hurra först, ty den som först slutat med höstningen av vången samlade sitt skördefolk, karlar och fruntimmer, och hurrade.

Den som blev sist skulle ha någon "snäbba",
Per Andersson i Gummarp skall alltid så och
hösta först, om det är moget eller ej.